

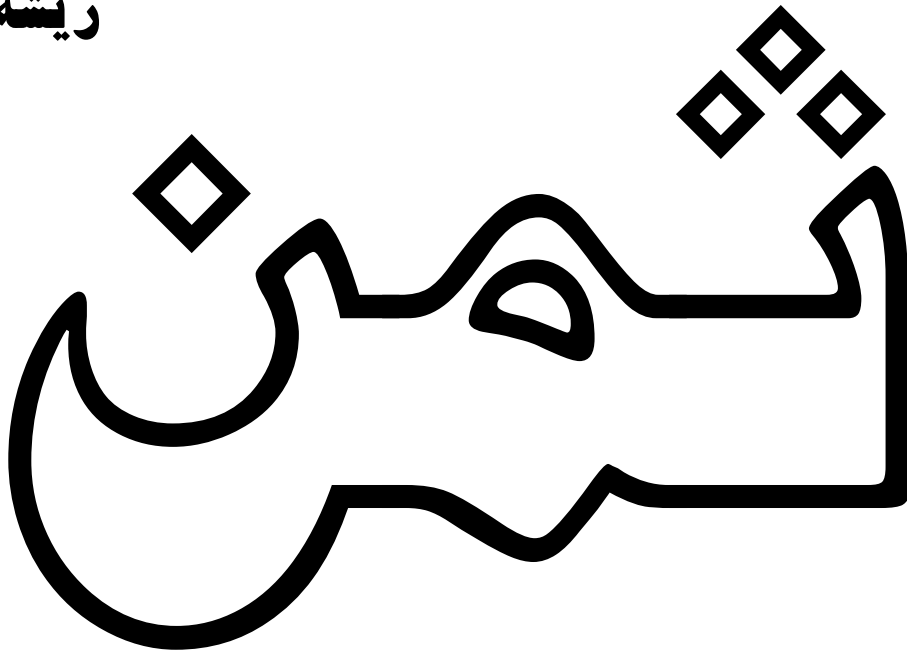

نظام مفهومی قرآن کریم

ریشه‌ی ۲۷۰

هو الحکیم

برای دستیابی به نقشه‌ی علم، نیاز به نقشه‌ی مفاهیمی داریم که در شکل‌گیری حوزه‌های علمی مورد استفاده قرار می‌گیرد. برای به دست آوردن نقشه‌ی مفاهیم نیز می‌توان از نقشه‌ی ریشه‌های مفاهیم آغاز کرد. در تدوین نقشه‌ی علم مورد نظر ما که زیربنا و شالوده‌ی آن، قرآنی است، ابتدا به نقشه‌ی مفاهیم قرآنی نیاز داریم که برای رسیدن به آن، نخست از نقشه‌ی ریشه‌های قرآنی آغاز می‌کنیم. در این نقشه، ریشه‌ی لغوی مفاهیم قرآنی و روابط آنها به تصویر کشیده می‌شود. قرآن کریم دارای ۱۹۱۹ ریشه می‌باشد که مجموعه‌ی ۱۶۰۹۰ کلمه‌ی مختلف (با در نظر گرفتن اعراب) از آنها مشتق شده است.

در نقشه‌ی ریشه‌های مفاهیم قرآن کریم، برای هر ریشه یک گره در نظر گرفته شده است. مطابق تعریف، دو ریشه با یکدیگر ارتباط دارند، هرگاه یکی از مشتقات آنها در یک آیه همزمان ظاهر شده باشند (هموقوعی). هرچه هموقوعی دو ریشه با یکدیگر بیشتر باشد، یعنی ارتباط آنها قوی‌تر است و در نتیجه ضخامت یال رسم شده بین آن دو ریشه، بیشتر خواهد بود.

در این سند، اطلاعات مربوط به ریشه‌ی شماره‌ی ۲۷۰، «ثمن» ثبت شده است. این اطلاعات شامل فهرست مشتقات و تعداد تکرار آنها، فهرست ریشه‌های مرتبط با تعداد هموقوعی و فهرست آیات مرتبط به آن ریشه می‌باشد. همچنین دو نمودار در پیوست این سند وجود دارد که یکی نمودار نقشه‌ی ریشه‌ی «ثمن» و یکی نمودار نقشه‌ی مشتقات ریشه‌ی «ثمن» می‌باشد.^۱ امید است که این مجموعه و مستندات دیگر آن بتواند زمینه‌ی لازم برای تولید علم قرآن محور را فراهم نماید.

مرکز مطالعات سیستم‌های ترنس‌فیزیکی

شهریورماه ۱۳۸۹

رمضان المبارک ۱۴۳۱

^۱ این اطلاعات از نرم‌افزار «نور الانوار» محصول مرکز تحقیقات علوم کامپیوتری نور، استخراج شده است، که بدین‌وسیله از همکاری آن مرکز برای در اختیار گذاشتن پایگاه داده‌ی ریشه‌ها و کلمات سپاسگزاری می‌شود.

مشخصات

شماره	۲۷۰
ریشه	ثمن
تعداد تکرار	۱۹
تعداد مشتقات	۸
تعداد ریشه مرتبط	۱۶۳

فهرست مشتقات

۱. الثَّمَنُ (۱)	۲. ثَامِنُهُمْ (۱)	۵. تَمَانِي (۱)	۷. تَمَانِيَّةٌ (۳)
۲. بِيَمِينٍ (۱)	۴. تَمَانِيَيْنَ (۱)	۶. تَمَانِيَّةٌ (۱)	۸. تَمَنَّا (۱۰)

فهرست ریشه‌های مرتبط

۱. ابد (۱)	۳۴. توراة (۱)	۶۷. رحم (۱)	۱۰۰. عجز (۱)	۱۳۳. مری (۲)
۲. اتی (۲)	۳۵. ثلث (۳)	۶۸. ری (۱)	۱۰۱. عدد (۲)	۱۳۴. معز (۱)
۳. اثم (۱)	۳۶. ثنی (۳)	۶۹. رود (۲)	۱۰۲. عدل (۱)	۱۳۵. ملک (۲)
۴. اجر (۲)	۳۷. جعل (۱)	۷۰. ریب (۱)	۱۰۳. عذب (۲)	۱۳۶. موت (۲)
۵. احد (۳)	۳۸. جلد (۲)	۷۱. رئی (۱)	۱۰۴. عرش (۱)	۱۳۷. نبء (۱)
۶. اخذ (۱)	۳۹. حیر (۱)	۷۲. زکو (۲)	۱۰۵. عشر (۱)	۱۳۸. نبذ (۱)
۷. اخر (۲)	۴۰. حبس (۱)	۷۳. زهد (۱)	۱۰۶. علم (۵)	۱۳۹. نبو (۱)
۸. اخو (۲)	۴۱. حجج (۱)	۷۴. زوج (۴)	۱۰۷. عمل (۱)	۱۴۰. نخل (۱)
۹. ارث (۱)	۴۲. حرم (۱)	۷۵. سيع (۲)	۱۰۸. عهد (۲)	۱۴۱. نزل (۷)
۱۰. ارض (۱)	۴۳. حسب (۱)	۷۶. سبل (۱)	۱۰۹. غیب (۱)	۱۴۲. نصف (۱)
۱۱. اكل (۱)	۴۴. حسم (۱)	۷۷. سخر (۱)	۱۱۰. غیر (۲)	۱۴۳. نظر (۱)
۱۲. الک (۱)	۴۵. حصن (۱)	۷۸. سدس (۲)	۱۱۱. فتو (۱)	۱۴۴. نعم (۱)
۱۳. الله (۲۱)	۴۶. حضر (۱)	۷۹. سرع (۱)	۱۱۲. فتی (۱)	۱۴۵. نفس (۱)
۱۴. الم (۲)	۴۷. حفظ (۱)	۸۰. سلم (۱)	۱۱۳. فسق (۱)	۱۴۶. نکح (۱)
۱۵. اله (۲۲)	۴۸. حکم (۲)	۸۱. سوء (۱)	۱۱۴. فوق (۱)	۱۴۷. نور (۲)
۱۶. امم (۱)	۴۹. حلم (۱)	۸۲. شرک (۱)	۱۱۵. قبل (۱)	۱۴۸. هاتین (۱)
۱۷. امن (۳)	۵۰. حمل (۱)	۸۳. شری (۱۲)	۱۱۶. قرب (۱)	۱۴۹. هدی (۱)
۱۸. انث (۲)	۵۱. حین (۱)	۸۴. شقق (۱)	۱۱۷. قسم (۱)	۱۵۰. هود (۱)
۱۹. انس (۲)	۵۲. خشع (۱)	۸۵. شمل (۱)	۱۱۸. قلل (۱۰)	۱۵۱. وثق (۱)
۲۰. انن (۸)	۵۳. خثی (۲)	۸۶. شهد (۵)	۱۱۹. قول (۷)	۱۵۲. وجد (۱)
۲۱. اهل (۱)	۵۴. خلق (۵)	۸۷. شیء (۱)	۱۲۰. قوم (۳)	۱۵۳. وحد (۵)
۲۲. اول (۶)	۵۵. خمس (۱)	۸۸. صدد (۱)	۱۲۱. کتب (۷)	۱۵۴. ورث (۱)
۲۳. اوی (۴)	۵۶. خوی (۱)	۸۹. صدق (۲)	۱۲۲. کتم (۳)	۱۵۵. وری (۱)
۲۴. ائی (۴)	۵۷. خیر (۱)	۹۰. صرع (۱)	۱۲۳. کتر (۱)	۱۵۶. وصی (۸)
۲۵. ابی (۶)	۵۸. درهم (۱)	۹۱. صرف (۱)	۱۲۴. کسب (۱)	۱۵۷. وقی (۱)
۲۶. بحس (۱)	۵۹. دین (۳)	۹۲. صلح (۱)	۱۲۵. کفر (۲)	۱۵۸. ولد (۴)
۲۷. بطن (۲)	۶۰. ذکر (۱)	۹۳. صلو (۱)	۱۲۶. کلب (۳)	۱۵۹. وله (۲۱)
۲۸. بعد (۵)	۶۱. ذوا (۱)	۹۴. صوب (۲)	۱۲۷. کلل (۲)	۱۶۰. ویل (۳)
۲۹. بنو (۱)	۶۲. ربب (۵)	۹۵. ضرب (۱)	۱۲۸. کلم (۲)	۱۶۱. یدی (۲)
۳۰. بئس (۱)	۶۳. ربع (۴)	۹۶. ضرر (۱)	۱۲۹. کون (۱۳)	۱۶۲. یمن (۱)
۳۱. بین (۲)	۶۴. رجل (۱)	۹۷. ضئن (۱)	۱۳۰. لئک (۱)	۱۶۳. یوم (۴)
۳۲. ترک (۴)	۶۵. رجم (۱)	۹۸. ظلم (۱)	۱۳۱. لیل (۱)	
۳۳. تم (۱)	۶۶. رجو (۱)	۹۹. ظهر (۲)	۱۳۲. مرء (۱)	

فهرست آیات

۱. {البقرة - ۴۱} وَآمَنُوا بِمَا نُزِّلَتْ مُصَدِّقًا لِمَا مَعَكُمْ وَلَا تَكُونُوا أُولَٰ كَافِرٍ بِهِ وَلَا تَشْتَرُوا بِآيَاتِي ثَمَنًا قَلِيلًا وَإِيَّاي فَاتَّقُونِ
۲. {البقرة - ۷۹} قَوْلٍ لِلَّذِينَ يَكْتُمُونَ الْكِتَابَ بِأَيْدِيهِمْ ثُمَّ يَقُولُونَ هَذَا مِنْ عِنْدِ اللَّهِ لِيَشْتَرُوا بِهِ ثَمَنًا قَلِيلًا قَوْلٍ لَهُمْ مِمَّا كَتَبَتْ أَيْدِيهِمْ وَوَيْلٌ لَهُمْ مِمَّا يَكْسِبُونَ
۳. {البقرة - ۱۷۴} إِنَّ الَّذِينَ يَكْتُمُونَ مَا أَنْزَلَ اللَّهُ مِنَ الْكِتَابِ وَيَشْتَرُونَ بِهِ ثَمَنًا قَلِيلًا أُولَٰئِكَ مَا يَأْكُلُونَ فِي بُطُونِهِمْ إِلَّا النَّارَ وَلَا يُكَلِّمُهُمُ اللَّهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَلَا يُزَكِّيهِمْ وَلَا يُزَكِّيهِمْ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ
۴. {آل عمران - ۷۷} إِنَّ الَّذِينَ بَشَّرُونَ بِعَهْدِ اللَّهِ وَأَيْمَانِهِمْ ثَمَنًا قَلِيلًا أُولَٰئِكَ لَا خَلَاقَ لَهُمْ فِي الْآخِرَةِ وَلَا يُكَلِّمُهُمُ اللَّهُ وَلَا يَنْظُرُ إِلَيْهِمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَلَا يُزَكِّيهِمْ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ
۵. {آل عمران - ۱۸} وَإِذْ أَخَذَ اللَّهُ مِيثَاقَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ لَتُبَيِّنُنَّهُ لِلنَّاسِ وَلَا تَكْتُمُونَهُ فَنَبَذُوهُ وَرَاءَ ظُهُورِهِمْ وَاشْتَرَوْا بِهِ ثَمَنًا قَلِيلًا فَبُخِيسَ مَا يَشْتَرُونَ
۶. {آل عمران - ۱۹} وَإِنَّ مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ لَمَنْ يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَمَا أَنْزَلَ إِلَيْكُمْ وَمَا نَزَلَ إِلَيْهِمْ خَاشِعِينَ لِلَّهِ لَا يَشْتَرُونَ بِآيَاتِ اللَّهِ ثَمَنًا قَلِيلًا أُولَٰئِكَ لَهُمْ أَجْرُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ إِنَّ اللَّهَ سَرِيعُ الْحِسَابِ
۷. {النساء - ۱۲} وَلَكُمْ نِصْفُ مَا تَرَكَ أَزْوَاجُكُمْ إِنْ لَمْ يَكُنْ لَهُنَّ وَلَدٌ فَإِنْ كَانَ لَهُنَّ وَلَدٌ فَلَكُمْ الرُّبْعُ مِمَّا تَرَكَنَّ مِنْ بَعْدِ وَصِيَّةٍ يُوَصِّينَ بِهَا أَوْ دَيْنٍ وَلَهُنَّ الرُّبْعُ مِمَّا تَرَكَنَّ إِنْ لَمْ يَكُنْ لَكُمْ وَلَدٌ فَإِنْ كَانَ لَكُمْ وَلَدٌ فَلَهُنَّ الثَّمَنُ مِمَّا تَرَكَنَّ مِنْ بَعْدِ وَصِيَّةٍ تُوَصَّوْنَ بِهَا أَوْ دَيْنٍ وَإِنْ كَانَ رَجُلٌ يُورَثُ كَلَالَةً أَوْ امْرَأَةً وَلَهُ أَخٌ أَوْ أُخْتُ فَلِكُلِّ وَاحِدٍ مِنْهُمَا السُّدُسُ فَإِنْ كَانُوا أَكْثَرَ مِنْ ذَلِكَ فَهُمْ شُرَكَاءُ فِي الثَّلَاثِ مِنْ بَعْدِ وَصِيَّةٍ يُوصَىٰ بِهَا أَوْ دَيْنٍ غَيْرِ مُضَارٍّ وَصِيَّةٍ مِنَ اللَّهِ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَلِيمٌ
۸. {المائدة - ۴۴} إِنَّا أَنْزَلْنَا التَّوْرَةَ فِيهَا هُدًى وَنُورٌ يَجْعَلُ بِهَا الشُّبُهَاتِ الَّذِينَ أَسْلَمُوا لِلَّذِينَ هَادُوا وَالرَّيْبَانِيِّينَ وَالْأَحْبَارَ بِمَا اسْتَحْفَضُوا مِنْ كِتَابِ اللَّهِ وَكَانُوا عَلَيْهِ شُهَدَاءَ فَلَا تَخْشَوُا النَّاسَ وَاحْشَوْا اللَّهَ وَلَا تَشْتَرُوا بِآيَاتِي ثَمَنًا قَلِيلًا وَمَنْ لَمْ يَجْعَلْ بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الْكَافِرُونَ
۹. {المائدة - ۱۰} يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا شَهَادَةٌ بَيْنَكُمْ إِذَا حَضَرَ أَحَدَكُمْ الْمَوْتُ جِبِنِ الْوَصِيَّةِ اثْنَانِ ذَوَا عَدْلٍ مِنْكُمْ أَوْ آخَرَانِ مِنْ غَيْرِكُمْ إِنْ أَنْتُمْ صَرَبْتُمْ فِي الْأَرْضِ فَأَصَابَتْكُمْ مُصِيبَةُ الْمَوْتِ تَحْبِسُونَهُمَا مِنْ بَعْدِ الصَّلَاةِ فَيُقْسِمَانِ بِاللَّهِ إِنْ ارْتَبْتُمْ لَا نَشْتَرِي بِهِ ثَمَنًا وَلَوْ كَانَ ذَا قُرْبَىٰ وَلَا نَكْتُمُ شَهَادَةَ اللَّهِ إِنَّا إِذًا لَمِنَ الْآخِمِينَ
۱۰. {الأنعام - ۱۴} ثَمَانِيَةَ أَزْوَاجٍ مِنَ الصَّانِ اثْنَتَيْنِ وَمِنَ الْمُعْرِ اثْنَتَيْنِ قُلِ الذَّكْرَيْنِ حَرَّمَ أُمَّ الْأُنثَيَيْنِ أَمَا اسْتَمَلَتْ عَلَيْهِ أَرْحَامُ الْأُنثَيَيْنِ نَبِّئُونِي بِعِلْمٍ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ
۱۱. {التوبة - ۹} اسْتَرَوْا بِآيَاتِ اللَّهِ ثَمَنًا قَلِيلًا فَصَدُّوا عَنْ سَبِيلِهِ إِنَّهُمْ سَاءَ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ
۱۲. {يوسف - ۲۰} وَشَرَوْهُ بِثَمَنٍ بَخْسٍ دَرَاهِمَ مَعْدُودَةٍ وَكَانُوا فِيهِ مِنَ الزَّاهِدِينَ
۱۳. {النحل - ۹۵} وَلَا تَشْتَرُوا بِعَهْدِ اللَّهِ ثَمَنًا قَلِيلًا إِنَّمَا عِنْدَ اللَّهِ هُوَ خَيْرٌ لَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ
۱۴. {الكهف - ۲۲} سَيَقُولُونَ ثَلَاثَةٌ رَابِعُهُمْ كَلْبُهُمْ وَيَقُولُونَ خَمْسَةٌ سَادِسُهُمْ كَلْبُهُمْ رَجْمًا بِالْغَيْبِ وَيَقُولُونَ سَبْعَةٌ وَثَامِنُهُمْ كَلْبُهُمْ قُلِ رَبِّي أَعْلَمُ بِعِدَّتِهِمْ مَا يَعْلَمُهُمْ إِلَّا قَلِيلٌ فَلَا تُنَارِرَ فِيهِمْ إِلَّا مِرَاءً ظَاهِرًا وَلَا تَسْتَنَفِثَ فِيهِمْ مِنْهُمْ أَحَدًا
۱۵. {النور - ۴} وَالَّذِينَ يَرْمُونَ الْمُحْصَنَاتِ ثُمَّ لَمْ يَأْتُوا بِأَرْبَعَةِ شُهَدَاءَ فَاجْلِدُوهُمْ ثَمَانِينَ جَلْدَةً وَلَا تَقْبَلُوا لَهُمْ شَهَادَةً أَبَدًا وَأُولَٰئِكَ هُمُ الْفَاسِقُونَ
۱۶. {القصص - ۲۷} قَالَ إِنِّي أُرِيدُ أَنْ أَنْكِحَكَ إِحْدَى ابْنَتَيَّ هَاتَيْنِ عَلَىٰ أَنْ تَأْجُرَنِي ثَمَانِيَةَ حِجَجٍ فَإِنْ أَتَمَمْتَ عَشْرًا فَمِنْ عِنْدِكَ وَمَا أُرِيدُ أَنْ أَشُقَّ عَلَيْكَ سَتَجِدُنِي إِنْ شَاءَ اللَّهُ مِنَ الصَّالِحِينَ
۱۷. {الزمر - ۶} خَلَقَكُمْ مِنْ نَفْسٍ وَاحِدَةٍ ثُمَّ جَعَلَ مِنْهَا زَوْجَهَا وَأَنْزَلَ لَكُمْ مِنَ الْأَنْعَامِ ثَمَانِيَةَ أَزْوَاجٍ يَخْلُقْكُمْ فِي بُطُونِ أُمَّهَاتِكُمْ خَلْقًا مِنْ بَعْدِ خَلْقٍ فِي ظُلُمَاتٍ ثَلَاثٍ ذَلِكُمْ اللَّهُ رَبُّكُمْ لَهُ الْمُلْكُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ فَاتَىٰ نُصْرَتُهُ
۱۸. {الحاقة - ۷} سَخَّرَهَا عَلَيْهِمْ سَبْعَ لَيَالٍ وَثَمَانِيَةَ أَيَّامٍ حُسُومًا فَتَرَى الْقَوْمَ فِيهَا صَرْعَىٰ كَأَنَّهُمْ أَعْجَازُ نَخْلِ خَاوِيَةٍ
۱۹. {الحاقة - ۱۷} وَالْمَلَكُ عَلَىٰ أَرْجَائِهَا وَيَحْمِلُ عَرْشَ رَبِّكَ فَوْقَهُمْ يَوْمَئِذٍ ثَمَانِيَةَ